

Danske
Regioner

Formandens tale

Regionernes Politiske Topmøde
26. marts 2026

Det talte ord gælder

Formandens tale på Regionernes Politiske Topmøde 2026

Tale – det talte ord gælder

Kære alle sammen.

I regionerne har vi altid været gode til at se frem. De næste store udfordringer. De nødvendige løsninger. De uudnyttede potentialer!

Verden forandrer sig hele tiden. Det samme gør sundhedsvæsenet. Særligt i disse år. Nye regioner, nye opgaver og nye beslutninger – ja, en ny begyndelse!

Alligevel vil jeg starte med at tage jer med tilbage til en forårsdag for 20 år siden.

For 20 år siden var jeg og 204 andre delegerede for første gang samlet – til Danske Regioners stiftende generalforsamling i Aalborg. Et par måneder forinden var jeg for første gang blevet valgt til regionsrådet i Region Midtjylland.

Vi skulle i gang med noget nyt. Noget, vi troede på! Og på mange måder mærker jeg den samme stemning og gejst nu, som på den forårsdag for 20 år siden.

Dengang for 20 år siden var opgaven også historisk stor: Regionerne skulle modernisere et sundhedsvæsen – og først og fremmest et hospitalsvæsen, der på flere måder ikke var fulgt med tiden: Mange små hospitaler gav begrænsede muligheder for at samle specialiserede kompetencer. Og kvaliteten? Den skulle op!

Vi har i dén grad været i vælten undervejs, men i dag – 20 år senere – kan vi sige: Det lykkedes.

Vi har i dag et sundhedsvæsen, som vi alle sammen kan være stolte af! Som jeg er stolt af.

I dag kan vi behandle langt flere patienter. Ja, faktisk ser vi på hospitalerne i dag 1 mio. flere patienter om året end for 20 år siden. Vi behandler dem hurtigere og med en kvalitet, der kan måle sig med de bedste hospitaler i verden.

Takket være høje krav, ambitiøse investeringer, dygtige medarbejdere og tydeligt politisk ansvar har det danske hospitalsvæsen i to årtier gennemgået en stor faglig udvikling og løftet kvaliteten i behandlingen markant. Mange flere overlever kræft. Langt færre dør af hjertesygdom. Og andre lande kigger beundrende vores vej for inspiration til selv at gøre det bedre. Det – og meget andet – kan I læse mere om i hvidbogen, der ligger på bordet foran jer.

Og hvis vi skulle have været i tvivl, har vi i de 20 år, der er gået virkelig mærket, at sundhedsvæsenet betyder noget for danskerne. Mange har en klar mening – og gode råd – om hvordan sundhedsområdet skal styres. Det gælder også mine kommende kollegaer på Christiansborg. Vi ved, at alle råd er velmente. Men I kan være helt rolige ved, at vi i regionerne påtager os det fulde ansvar for at levere!

Jeg er heldigvis fuld af fortrøstning for fremtiden. For erfaringerne fra de første 20 år viser, at regionerne kan løfte store omstillinger, når der er klare mål og politisk legitimitet.

Det gælder også den forgangne valgperiode. En periode med mærkbare bump på vejen, hvor meget kunne være gået galt.

Lad mig kort tage jer tilbage til Regionernes Hus i 2022, da vi satte os sammen i bestyrelseslokalet for første gang. Her stod vi midt i en tid præget af store kriser:

Energi- og forsyningskrise.

Historisk høj inflation.

Og vi stod med et sundhedsvæsen, der var hårdt ramt af eftervirkningerne af coronapandemien og sygeplejestrejken i 2021:

Udskudte behandlinger. Voksende ventelister. Dygtige medarbejdere, der valgte de toffentlige sundhedsvæsen fra. Det var udgangspunktet.

I dag ser situationen helt anderledes ud. Vi har vendt udviklingen i sundhedsvæsenet. Og jeg er stolt af de resultater, vi i regionerne har opnået i løbet af de sidste fire år:

Ventetiderne til behandling af fysiske sygdomme er nu tilbage på samme niveau som før coronapandemien. Det er dels resultatet af et konstruktivt og målrettet samarbejde med regeringen om akutpakken og nogle fornuftige økonomiaftaler. Men aller mest takket være en formidabel indsats fra dygtige medarbejdere. Tusind tak til jer! I er kernen – grundstoffet – i god behandling.

Jeg glæder mig samtidig over, at flere nu igen har lyst til at arbejde i det offentlige sundhedsvæsen. Godt hjulpet på vej af lønløftet fra trepartsaftalen, konstruktive overenskomstforhandlinger og et tæt samarbejde med de faglige organisationer. Senest med OK26, hvor vi sammen har haft fokus på styrket rekruttering i hele landet. Vi har givet mere frit valg - og forbedret muligheden for at blive hjemme med sine syge børn.

Og så har hele valgperioden selvfølgelig været præget af debatten om fremtidens sundhedsvæsen og sundhedsreformen.

Vi gik ind i debatten med klare principper: Et samlet ansvar, mere nærhed og bedre lægedækning.

Jeg vil gerne takke mine politiske kolleger i Danske Regioners bestyrelse for modet til at sætte regionerne i spil. Vi kastede alt ind på, hvad vi betragtede som den bedste løsning. Ikke for regionerne – men for borgerne og for sundhedsvæsenet.

Det hele endte som bekendt ud med en reformaftale, der på imponerende vis binder sløjfe på de emner, som vi har diskuteret i sundhedsvæsenet de sidste 10 år. Det brede flertal i Folketinget vidner også om godt og grundigt benarbejde – og det giver ro i den fremadrettede implementering.... Håber jeg!

Men hvis vi troede, at udformningen af sundhedsreformen var slut med den politiske aftale på Christiansborg, kunne vi dog godt tro om igen!

Vi er langt fra færdige. Men på imponerende kort tid er der rykket på snart sagt alle elementer i aftalen.

Vi har haft nok at gøre med at følge med, kommentere, afgive høringssvar og forhandle. Det er blevet til flere store aftaler i år: Om integration af psykiatri og somatik, opgaveoverdragelse og lægedækning. For ikke at tale om udmøntning af 10-årsplan for psykiatri og kræftplan 5.

Vi indgik også en god og solid aftale for regionernes økonomi i 2026. En aftale, som i høj grad understreger en fælles erkendelse – og anerkendelse – af, at en massiv reform kræver markante investeringer for at komme godt i mål.

Den erkendelse håber vi selvfølgelig hænger ved – også når vi sætter os til forhandlingsbordet de kommende år.

Med en vellykket sundhedsreform vil vi stå i spidsen for et sundhedsvæsen med mere nærhed, mindre ulighed og større sammenhæng.

Vi skal og vil ikke gøre det alene – vi vil løfte i flok – sammen med de kommunale medlemmer i sundhedsrådene. Det er dejligt at se flere af jer her i salen i dag.

Det er svært at gå gennem en reformdebat uden både at få og give nogle knubs. Det har både vi og kommunerne mærket. Men jeg mærker en stærk drivkraft hos os alle sammen. Og en enighed om – i fællesskab – at udvikle et nært sundhedsvæsen, der først og sidst tager udgangspunkt i borgernes behov.

Herfra er holdningen klar: Vi sidder ikke i sundhedsrådene med en regionskasket eller en kommunekasket. Vi har en fælles forpligtelse for alle borgerne i vores område.

Derfor er det også helt oplagt, at det er i sundhedsrådene, vi bygger bro mellem frivilligheden, fællesskaberne og de professionelle indsatser. Her er et tæt og stærkt samarbejde, både med patient- og pårørendeudvalg og med civilsamfundet, helt afgørende.

Og vi tror på, at vi kan lykkes med at udvikle sundhedsindsatser dér, hvor borgerne lever deres liv.

Nu roste jeg tidligere sundhedsreformen for at binde sløjfe på det meste. Skal jeg pege på én blind plet, er det praksisområdet.

Reformen har i høj grad fokus på både praktiserende læger og speciallæger – det er der mange gode grunde til.

Men det er helt afgørende – ikke mindst for de mange danskere, som lever med en kronisk sygdom – at vi formår at bringe hele praksisområdet i spil. Alle de dygtige kiropaktorer, fysioterapeuter, fodterapeuter, psykologer, tandplejere og tandlæger, som allerede er derude – tæt på borgernes hjem og hverdag.

Når det er sagt: Uden almen praksis – ingen omstilling til det nære.

I spiller derfor en helt afgørende rolle for, at reformen lykkes.

Med den centrale rolle følger også et ansvar. Et ansvar for at spille med. For at lænesig ind i opgaven. For at strække sig for at få det hele til at lykkes.

Det gælder selvfølgelig begge veje – Vi skal også række ud og gøre noget andet, end vi plejer. Og vi skal gøre vores for at fjerne forhindringer og bane vejen, så I får de bedst mulige betingelser for at udføre jeres arbejde.

På papiret har alle danskere samme mulighed for at få lægehjælp. Men reelt ser det anderledes ud. I dag er der færrest læger, hvor der er flest syge. Det burde være om-

vendt. For det meningsfulde arbejdsliv findes også i almen praksis, i psykiatrien og på akuthospitalerne rundt om i landet. Ja, måske særligt her.

Tag fx lægen Morten, som I så et glimt af i åbningsfilmen lige før. Til dagligt arbejder han på sygehuset i Roskilde, men jævnligt har han vagt på sygehuset i Nykøbing Falster. Fordi der er brug for ham. Fordi det er meningsfuldt. Fordi det gør ham til en bedre læge.]

Det er dog ikke kun læger, vi har brug for. Som arbejdsgivere vil vi derfor gerne sige til alle sygeplejersker, sosu-assistenten, speciallæger og kommende læger:

Det er ofte dér, hvor man er mest savnet, at man gør den største forskel.

Vi har brug for at finde gode løsninger i fællesskab. For vi ved godt, at det ikke sker af sig selv. Det kræver, at vi styrker uddannelsesmiljøer, arbejdspladser, forskning og karriereveje uden for de store byer. Så det er attraktivt, meningsfuldt og fagligt udviklende at arbejde dér, hvor behovet er størst. Det ansvar tager vi på os.

Tak til alle jer, der allerede i dag tager den ekstra tørn for at sikre danskere hjælp tæt på.

Et andet sted, hvor behovet er stort, er i psykiatrien.

Antallet af patienter i børne- og ungdomspsykiatrien er vokset med mere end 25 procent siden 2020. Og alt for mange venter for længe på hjælp i psykiatrien. Det må vi blankt erkende.

Det er først og fremmest ulykkeligt for de børn og forældre, som har brug for hjælp. Samtidig lægger det et massivt pres på et system, der allerede er hårdt spændt for.

Vi har ikke brug for kortsigtede løsninger, men en langsigtet plan. Med sundhedsreformen og 10-årsplanen i ryggen investerer vi derfor massivt i mere kapacitet, kortere ventetider og bedre sammenhæng.

Vi vil gerne fastansætte flere psykiatere. Vi tror på, at det skaber et bedre arbejdsmiljø og gør psykiatrien til en mere attraktiv arbejdsplads for flere. Hvor man kan engagere sig fagligt, organisatorisk og menneskeligt. Hvor man kan se sig selv – ikke bare som gæst, men som en del af et fællesskab. Det er afgørende for at skabe en robust psykiatri, og for at vi kan styrke kvaliteten.

Det er også helt afgørende, at vi lykkes med at skabe bedre sammenhæng på tværs af socialpsykiatrien, de lettilgængelige tilbud og psykiatrien. Det bliver en vigtig opgave for sundhedsrådene.

Det er et langt, sejt træk, men vi vil sætte alle sejl ind på at vende udviklingen.

Midt i alt det nye skal vi fortsat udvikle på – alt det, vi i dag gør rigtig godt. Hospitalerne skal fortsat levere behandling i verdensklasse – også når en større andel af økonomien målrettes det nære.

I få lande er kvaliteten af behandlingen så høj som i Danmark. I få lande indsamler man så systematisk viden om, hvad der virker og ikke virker.

For i et stærkt sundhedsvæsen må vi hele tiden stræbe efter at udvikle os – og den kvalitet vi leverer. Derfor har vi fx sat fokus på unges behov og den til tider udfordrende overgang fra barn til voksen i sundhedsvæsenet. Ligesom vi i den forgangne valgperiode har etableret Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut.

Kvalitetsinstituttet samler kræfterne bag kvalitetsudviklingen og skaber synergi mellem retningslinjer, kliniske kvalitetsdatabaser og vurderinger af nye behandlinger. Det gør vi på tværs af fagligheder og på sigt også på tværs af sektorer.

Et stærkt sundhedsvæsen bruger kræfterne, tiden og pengene på dét, der virker – dét som gør den største forskel for patienterne og borgerne. Og når man ser på, hvad der giver værdi, er det naturligt at se på, hvad der ikke giver værdi – unødige undersøgelser, aktiviteter og behandlinger. Vi skal have modet til både at vælge til og vælge fra.

Det samme gælder på medicinområdet. Vi kan ikke drive et forsvarligt og bæredygtigt sundhedsvæsen uden at tage hensyn til pris og effekt.

Det gælder også, selvom Trump med sin politik sætter den stærke danske life science industri under pres og skaber usikkerhed om fremtidens medicinpriser i Danmark.

Vi er, ligesom industrien, bekymrede for udviklingen og optagede af at finde løsninger. Men lad os holde tungen lige i munden – Det her handler ikke om Medicinrådet!

Udfordringen er ikke, at vi har et sundhedsvæsen, der forholder sig til, hvordan vi får mest mulig sundhed for pengene. Udfordringen er derimod en amerikansk politik, der kan få store konsekvenser for et af Danmarks vigtigste vækst- og velfærdsområder.

I stedet for at skubbe hinanden ud i vinden, må vi stå sammen om at finde en løsning, så vi alle sammen – den danske stat, life science virksomheder og sundhedsvæsenet – kan ride stormen bedst muligt af.

Det betyder IKKE, at alting skal være, som det plejer. Det vil vi se nærmere på, når vi i løbet af i år gennemfører en evaluering af Medicinrådet.

I en usikker verden har vi brug for at stå sammen.

Vi skal forberede os på scenarier, der før virkede fuldstændigt urealistiske. Det kræver, at vi ruster os – ikke bare på forsvarsområdet – som vi har fuld forståelse for, er en prioritet – men også på sundhed, forsyning og infrastruktur.

Også her er der behov for en omstilling! Så vi i en krisesituation er i stand til hurtigt at udvide kapaciteten og behandle flere patienter – som vi gjorde under coronapandemien. Og så vi er klar til at stå imod, når der sker hændelser, der kan forstyrre driften – som fx cyberangreb eller strømnedbrud.

Det kalder på investeringer: Til nødstrømsanlæg, beredskabslagre og bufferkapacitet af varer, kritisk udstyr og lægemidler.

Så danskerne kan regne med et robust sundhedsvæsen – uanset krisen.

De kommende år vil også stille nye krav til den måde, Danmark organiserer og løser fælles samfundsopgaver på. Med sundhedsreformen har regionerne fået en central rolle i at skabe et stærkere, sundere og mere sammenhængende Danmark.

Den rolle spiller vi også, når ambitionerne i gymnasiereformen skal indfries, og vi skal hjælpe med at tilrettelægge et landskab, der sikrer, at unge i alle dele af landet får bedre mulighed for at vælge netop den type ungdomsuddannelse, de ønsker. Den nye EPX kommer til at skabe nye muligheder for de unge i yderområderne. Og regionerne er klar til at bruge muligheden til at styrke et Danmark i balance.

Når fremtidens Danmarkskort skal tegnes, handler det ikke bare om uddannelser – man skal også kunne komme fra A til B uden for meget besvær – også selvom man hverken har pengene eller er gammel nok til at have sin egen bil. Og netop derfor er vores kollektive transport så vigtig. Vi har nogle ældgamle og nedslidte lokalbaner. Medmindre vi er klar til at sende dem alle på pension, så vil jeg sende et tydeligt signal til en kommende regering om, at det kræver investeringer.

Og nu vi er ved ønsker til en ny regering, så kan ingen længere være i tvivl om, at danskerne forventer, at det kommende Folketing gør noget for vores alle sammens drikkevand!

I skal vide, at regionerne er klar! Jeg håber derfor, at en ny miljøminister vil ringe til Danske Regioner, så man sammen kan finde løsninger på de forureninger, der i dag truer vores sårbare drikkevandsdepoter.

Regionerne har med andre ord stadig meget mere at bidrage med. Og her 20 år efter vores første generalforsamling i Danske Regioner står vi stærkere end nogensinde før. Selv de, der var skeptiske, begynder at se, at den regionale struktur kan noget – geografien kan noget. Det er et rigtig godt afsæt for de ”nye” regioner og understreger, at regionerne har en holdbarhed, der rækker langt ind i fremtiden.

Jeg indledte med at sige, at årets topmøde føles som noget ekstra særligt. Det er det også for mig personligt. Årets topmøde er nemlig også afslutningen på min tid som formand for Danske Regioner.

Det har for mig været noget helt særligt. Noget jeg altid vil se tilbage på med glæde og taknemmelighed. Det er i sandhed et privilegium at være formand for Danske Regioner, og det har givet mig mulighed for at være med til at skabe resultater. Ikke bare være med til afværge og afbøde kriser men også flytte vores dejlige samfund et lidt bedre sted hen. Og så har jeg haft æren og fornøjelsen af at arbejde sammen med utroligt mange dygtige og dedikerede medarbejdere, ledere og politiske kollegaer. Af hjertet tak til alle jer for at have vist mig den tillid og hjulpet mig med det vigtige arbejde.

Når debatten og generalforsamlingen er forbi senere i dag, så vil jeg – hvis alt går som forventet – give formands-stafetten videre til Mads.

Og Mads. Da du fyldte 40 for godt et år siden, takkede jeg dig for at være min wingman [altså en kamppilot, som flyver i formation med og som støtte for førerflyet]. Jeg synes, at vi to har formået at flyve i en velkoordineret formation. Vi har været under beskydning. Vi er gået i kamp sammen. Vi har haft fælles mål. Og vi har haft hinandens ryg.

Tak for godt makkerskab!

Nu indtager du cockpittet i førerflyet - med Lars som din wingman. Jeg håber og tror på, at I vil få et lige så solidt makkerskab.

Og selv om han ikke er meget for det, er jeg nødt til at nævne en anden, som har været med til at holde luft under vingerne. Som en flyveleder, der har givet råd om, hvornår der skal flyves lavt – og højt – og har oplyst mulige landingsbaner.

Jeg har læst, at en god flyveleder er kendetegnet ved ekstremt overblik, is i maven og evnen til at træffe hurtige, præcise beslutninger under højt pres. Har god rumlig forståelse og fremragende kommunikations- og samarbejdsevner. Det synes jeg faktisk er en meget præcis beskrivelse af dig, Adam! Tak for samarbejdet og tak for din indsats i Danske Regioner i de sidste 14 år.

Endelig vil jeg sige tak til hele bestyrelsen for samarbejdet – og ikke mindst modet til at tage nogle offensive valg i reformdebatten. Mod til at sætte os ud over at skulle forsvare regionerne. Vi har haft et godt og tillidsfuldt samarbejde - det er jeg sikker på har været med til at skabe bedre resultater! Den erfaring håber jeg, at man vil bære videre.

I 20 år har regionerne truffet beslutninger, som har formet og forbedret.

Selvom meget er nyt, er ikke alt forandret. Det regionale DNA er det samme: Vi er her for at skabe et stærkere, sundere og mere sammenhængende Danmark.

Tak for ordet!